

deeltaget i de Forhandlinger om dette Lovforslag, der have fundet Sted imellem 2den og 3die Behandling, ville maaskee give mig Ret i, at jeg ikke siger noget Usandt, naar jeg siger, at jeg i disse Forhandlinger i flere Tilfælde, og ingenlunde ved denne Paragraph alene, har forsøgt at indtage og har maattet indtage en mæglende Stilling (Ja!), en mæglende Stilling, der tilfaldt mig, ikke fordi jeg mere end Andre var tilbøielig til at slaae Noget af med Hensyn til min Overbeviisning, men fordi min Overbeviisning maaskee fra Begyndelsen af stod noget mere i Midten, eller fordi det var lykkedes mig tidligere at forstaae dem, der stode paa et andet Standpunkt, end det var lykkedes abskillige Andre, der troede Afstanden meget større, end den fra Begyndelsen af forekom mig. Jeg er saaledes ogsaa ved denne Paragraph bleven staaende ved den Form, den nu har, hvorved der er optaget en Redaction, der ikke synes mig at indeholde Andet end en Forklaring af, hvad der maa være tilfigtet ved Paragraphen, ogsaa i den Skikkelse, den tidligere havde. Hvad angaaer de foreslaaede Ord: „hvori der drives Spot med“ etc., saa har jeg ikke insisteret paa, at der nødvendigviis skulde optages noget Mere, skjøndt jeg vel kunde have været tilbøielig til at ønske, at ogsaa Haan var forbudt. Jeg skal nemlig ligefrem udtale, hvorledes jeg betragter denne Paragraph og hvad derved skal udrettes. Der skal ikke i mine Tanker, saaledes som det første Lovudkast, hvoraf det nærværende efterhaanden er fremkommet, gik ud paa, værnes om Religionens Anerkjendelse som sand, hverken i Almindelighed eller i de enkelte Sætninger, og den i det første Udcast krævede Uangribelighed for visse religiøse Sandheder, tør jeg saaledes ikke kræve; men, medens jeg ikke forlanger de religiøse Sandheders fulde Uangribelighed sikket ved Presselovgivningen, saa troer jeg derimod, at der bør indrømmes de i Landet bestaaende Religionsksamfund noget Andet, der i en vis Henseende er Mere, i en vis Henseende Mindre. Religionen skal i de Skikkelser, hvori den fremtræder i Landet, være fredlyst, og den skal være sikket dens Hellighed, den Hellighed, som enhver Bekjender af et i Landet bestaaende Religionsksamfunds Troeslærdomme har Krav

paa at fordre for sin religiøse Overbeviisning; den skal ikke gøres ham til Spot, den skal ikke krænkkes for ham, han skal have Ret til at leve i Fred, saaledes at han uforstyrret af Raadhed kan følge den religiøse Overbeviisning og den Gudsdyrkelse, der ved Grundloven er givet ham Frihed til at hengive sig til. Han maa være forberedt paa, at hans Overbeviisnings Sandhed bekæmpes, og bekæmpes med skarpe Vaaben, men han har Ret til at kræve, at de, der ikke ligefrem ville bekæmpe hans Overbeviisnings Sandhed, eller hans Gudsdyrkelse i Overeensstemmelse med de almindelige sædelige Love, saaledes at den ikke indeholder noget derimod Anstødeligt, at de, der ikke ville eller ikke kunne angribe ham paa denne Maade, ikke ved Spot eller Raadhed skulle forstyrre ham i hans religiøse Fred, og det er det, som jeg troer Paragraphen gaaer ud paa. At drage en Grændse mellem hvad der er Haan og Spot, troer jeg er meget vanskeligt, og det er endnu vanskeligere at drage den saaledes, at den dragne Grændse i Fremtiden vil blive fastholdt af Domstolene. Jeg troer, at det Udtryk „at drive Spot med“, og ikke blot „at spotte“, er blevet valgt, fordi det „at drive Spot med“ indeholder en Hentydning just til den faade Lust at forstyrre hvad der er Andre helligt; og saa kan man trygt overlade det Dyrige til Domstolene. Jeg kan derfor ikke andet end ønske, at Paragraphen maa blive staaende i Loven med den Ændring, som nu er bragt i Forslag, og jeg haaber, at det ikke vil være denne Paragraph mere til Skade, end det er andre Paragrapher, at der er Nogle, som finde den for svag, og Andre, som finde den for stærk, men at den just derfor vil gaae igjennem.

Varfod: Denne Paragraph er netop en af dem, som har gjort og fremdeles vil gøre det umuligt for mig at stemme for nærværende Lovforslag (Hør!); da dette er Tilfældet, og da jeg dog ikke rimeligviis under den nærværende Behandling kan faae den ud, saa kunde det synes, at der ingen Anledning var for mig til at tage Ordet (Hør!), men jeg skal dog tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til den Ændring, som er foreslaaet. Der er foreslaaet, at ombytte Ordene „aner-